Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

6. september 2012*

»Forordning (EØF) nr. 918/83 — artikel 1, stk. 2, litra c), artikel 2 og artikel 7, stk. 1 — fritagelse for importafgifter for personlige ejendele — begrebet »varer beregnet til brug i husholdning« — motorkøretøj, der er indført til Unionens område — køretøj anvendt af et familiemedlem til ejeren, der har foretaget indførslen«

I sag C-487/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Administratīvā rajona tiesa (Letland) ved afgørelse af 15. september 2011, indgået til Domstolen den 22. september 2011, i sagen:

Laimonis Treimanis

mod

Valsts ieņēmumu dienests,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af formanden for Sjette Afdeling, U. Lõhmus, som fungerende formand for Anden Afdeling, og dommerne A. Rosas, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev og C.G. Fernlund (refererende dommer),

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Valsts ieņēmumu dienests ved N. Jezdakova, som befuldmægtiget

— den lettiske regering ved I. Kalniņš og D. Pelše, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avoccato dello Stato A. De Stefano

— Europa-Kommissionen ved L. Bouyon og A. Sauka, som befuldmægtigede,

* Processprog: lettisk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 2, litra c), artikel 2 og artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 918/83 af 28. marts 1983 om en fællesskabsordning vedrørende fritagelse for import- og eksportafgifter (EFT L 105, s. 1, herefter »forordningen«).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Laimonis Treimanis og Valsts ieņēmumu dienests (den lettiske skatteforvaltning, herefter »VID«) vedrørende importafgifter for et motorkøretøj, der er indført til Den Europæiske Unions område.

Retsforskrifter

3 Følgende fremgår af første til tredje betragtning til forordningen:

»Medmindre der foreligger særlige undtagelser i overensstemmelse med traktaten, skal alle varer, der indføres til [Unionen], pålægges told efter den fælles toldtarif; efter samme retningslinjer pålægges landbrugsimportafgifter samt alle andre afgifter ved indførsel, der er fastsat under den fælles landbrugspolitik eller under de særordninger, der gælder for visse varer, der fremkommer ved forarbejdning af landbrugsprodukter.

[E]n sådan beskatning er unødvendig under visse klart afgrænsede forhold, hvor der på grund af de særlige omstændigheder, hvorunder varerne indføres, ikke er behov for at anvende de sædvanlige foranstaltninger til beskyttelse af økonomien.

[D]et bør, således som det er sædvanligt i de fleste lovgivninger på toldområdet, fastsættes, at indførsel i sådanne tilfælde kan foretages under en fritagelsesordning, således at varerne ikke pålægges den importafgift, som de normalt skulle pålægges.«

4 Forordningens artikel 1, stk. 2, litra c), har følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

c) »personlige ejendele«, genstande, der er beregnet til de pågældendes personlige brug eller til brug i deres husholdning.

»Personlige ejendele« omfatter specielt:

— løsøre og bohave

— cykler og motorcykler, motorkøretøjer til privat brug samt påhængsvogne hertil, campingvogne, lystfartøjer og privatfly.

— »Personlige ejendele« omfatter endvidere husholdningsvarer svarende til en families normale forbrug, selskabsdyr og ridedyr samt transportabelt værktøj, udstyr eller instrumenter, der er nødvendige for udøvelsen af den pågældendes erhverv. Disse genstande må ikke ved deres beskaffenhed eller mængde give anledning til formodning om, at indførslen sker i erhvervsmæssigt øjemed.«

5 Forordningens artikel 2 bestemmer:

»Med forbehold af artikel 3-10 indrømmes der fritagelse for importafgifter for personlige ejendele, der indføres af fysiske personer, der flytter deres sædvanlige opholdssted til [Unionens] toldområde.«

6 Forordningens artikel 3 fastsætter:

»Fritagelsen er begrænset til personlige ejendele, som:

a) medmindre der kan godtgøres særlige omstændigheder, har været i den pågældendes besiddelse og, såfremt det drejer sig om genstande, som ikke kan fortæres, har været benyttet af denne på det tidligere sædvanlige opholdssted i mindst seks måneder, inden den pågældende ophørte med at have sit sædvanlige opholdssted i dette tredjeland

b) agtes benyttet til samme formål på det nye sædvanlige opholdssted.

Medlemsstaterne kan desuden lade fritagelsen være betinget af, at de har været pålagt den normale told- og/eller afgiftsbelastning enten i oprindelseslandet eller i det seneste opholdsland.«

7 Forordningens artikel 7 bestemmer følgende:

»1. I de første 12 måneder efter registrering af angivelsen til fri omsætning kan personlige ejendele, der er indført under fritagelse for importafgift, hverken udlånes, pantsættes, udlejes eller overdrages mod eller uden vederlag, uden at de kompetente myndigheder først er blevet underrettet herom.

2. Udlån, pantsætning, udlejning eller overdragelse, der foretages inden udløbet af den i stk. 1 anførte tidsfrist, medfører erlæggelse af importafgift på de pågældende varer efter de satser, der var gældende på tidspunktet for udlånet, pantsætningen, udlejningen eller overdragelsen, og på grundlag af varens art og toldværdi som konstateret eller godkendt af de kompetente myndigheder på dette tidspunkt.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

8 Laimonis Treimanis var sammen med sin søn bosat i De Forenede Stater (herefter »USA«). I løbet af 2007 besluttede de at flytte ind i en bolig i Letland, som Laimonis Treimanis ejer. Den 19. marts 2007 indførte Laimonis Treimanis i sin egenskab af ejer et motorkøretøj under fritagelse for importafgift i henhold til forordningens artikel 2. Det fremgår af registreringsattesten, der blev udstedt samme dag, at Laimonis Treimanis er ejer af dette køretøj, men at hans søn er indehaver.

9 Den 17. december 2007 vedtog det regionale toldkontor under VID i Riga en afgørelse, hvorved Laimonis Treimanis blev anmodet om at betale et beløb på 2 257,64 LVL i importafgift, merværdiafgift og bøde. Denne afgørelse blev stadfæstet ved afgørelse af 9. maj 2008, truffet af generaldirektøren for VID. Generaldirektøren for VID var af den opfattelse, at Laimonis Treimanis ikke havde overholdt bestemmelserne i forordningens artikel 7, idet det i hovedsagen omhandlede motorkøretøj ikke kan anses for at være beregnet til brug for Laimonis Treimanis' og hans søns fælles husholdning. Det fremgår nemlig af oplysningerne i folkeregistret, at selv om Laimonis Treimanis' søn var bosiddende i Riga, studerede han i Tallin (Estland), var uden beskæftigelse og blev forsørget af sin far. Desuden var Laimonis Treimanis' registrerede bopæl fortsat beliggende i USA, hvor han har været bosat siden efteråret 2007. Under disse omstændigheder udledte generaldirektøren for VID, at Laimonis Treimanis og han søn ikke boede sammen, og at køretøjet ikke kunne anses for indført til brug i husholdningen.

10 Laimonis Treimanis anlagde et annullationssøgsmål ved Administratīvā rajona tiesa til prøvelse af den nævnte afgørelse af 9. maj 2008. Til støtte for søgsmålet anførte han, at generaldirektøren for VID har begrænset indholdet af begrebet »husholdning« urimeligt, hvilket begreb indebærer en fælles

håndtering af forhold og omfatter forældres pligt til at forsørge deres børn. Laimonis Treimanis gjorde endvidere gældende, at der ikke eksisterede en aftale om brugslån mellem ham og hans søn, men at der blot bestod et fuldmagtsforhold, idet hans søn var bemyndiget til at handle på sin fars vegne, og idet motorkøretøjet ikke var bestemt til at opfylde sønnens behov. De relationer, der forbinder ham med sin søn, skal således bedømmes inden for en familiær ramme.

11 Generaldirektøren for VID anførte, at Laimonis Treimanis overdrog dette køretøj til sin søn som led i en »låne«-aftale, og at sønnen som følge heraf er opført som indehaver af det nævnte køretøj på registreringsattesten.

12 Da Administratīvā rajona tiesa er i tvivl om, hvorvidt det indførte motorkøretøj som følge af omstændighederne i sagen skal anses for en vare til brug for Laimonis Treimanis' og hans søns husholdning eller for et låneobjekt som omhandlet i forordningens artikel 7, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er [forordningens] artikel 7, stk. 1, […] til hinder for, at ejeren af et privat motorkøretøj, som er indført i Den Europæiske Union fra en tredjestat, kan overdrage køretøjet til et familiemedlem, som reelt er flyttet fra en tredjestat til Den Europæiske Union, og med hvilket ejeren af motorkøretøjet dannede en husholdning i tredjestaten inden indførslen af motorkøretøjet i Den Europæiske Union, med henblik på familiemedlemmets vederlagsfrie brug af motorkøretøjet, når ejeren af motorkøretøjet i overvejende grad er forblevet i tredjestaten efter indførslen af motorkøretøjet i Den Europæiske Union?«

Om det præjudicielle spørgsmål

13 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om forordningens artikel 2 og artikel 7, stk. 1, skal fortolkes således, at ejeren af et motorkøretøj til privat brug, der flytter sit »sædvanlige opholdssted« fra en tredjestat til en EU-medlemsstat, og som indfører dette køretøj fra denne tredjestat til denne medlemsstat, kan benytte sig af fritagelsen for importafgifter, når det nævnte køretøj anvendes gratis på Unionens område af et af ejerens familiemedlemmer, med hvilket han dannede en husholdning i tredjestaten, mens ejeren fortsat hovedsageligt er bosiddende i sidstnævnte stat efter denne indførsel.

14 Med henblik på besvarelsen af dette spørgsmål skal det indledningsvis undersøges, om det i hovedsagen omhandlede motorkøretøj opfylder betingelserne for at blive omfattet af fritagelsen for importafgifter, og dernæst skal det fastslås, om muligheden for at blive omfattet af fritagelsen for importafgifter fortabes i en situation som den i hovedsagen omhandlede, således at der kan pålægges betaling af importafgifter.

15 Hvad for det første angår afgiftsfri import opstiller forordningen betingelser vedrørende importøren og arten af den indførte vare.

16 Hvad angår importøren bestemmer forordningens artikel 2, at for at kunne indrømmes fritagelse for importafgifter, skal varerne indføres af en fysisk person, der flytter sit sædvanlige opholdssted til Unionens toldområde.

17 Det tilkommer den forelæggende ret at undersøge, om ejeren af det i hovedsagen omhandlede motorkøretøj reelt har flyttet sit »sædvanlige opholdssted« til Letland. Det er nemlig ikke på baggrund af en læsning af forelæggelsesafgørelsen muligt at fastlægge, om Laimonis Treimanis reelt er bosiddende i Letland eller ofte opholder sig i denne stat. I nævnte afgørelses punkt 8 er det præciseret, dels at Laimonis Treimanis i løbet af 2007 flyttede med sin søn til Letland, dels at hans registrerede bopæl fortsat var beliggende i USA, hvor han overvejende var bosiddende ved vedtagelsen af afgørelsen af 9. maj 2008.

18 I det tilfælde, at den forelæggende ret måtte finde, at Laimonis Treimanis ikke har flyttet sit »sædvanlige opholdssted til [Unionens] toldområde« som omhandlet i forordningens artikel 2, bør den forelæggende ret fastslå, at det omhandlede motorkøretøj ikke kunne indføres uden betaling af importafgifter. I det modsatte tilfælde skal det prøves, om betingelserne vedrørende arten af den indførte vare er opfyldt.

19 Hvad angår arten af indførte varer, der er fritaget for importafgifter, præciserer forordningens artikel 2, at det drejer sig om personlige ejendele. Forordningens artikel 1, stk. 2, litra c), definerer de personlige ejendele som »genstande, der er beregnet til de pågældendes personlige brug eller til brug i deres husholdning«. Denne bestemmelse præciserer, at motorkøretøjer til privat brug indgår i denne kategori.

20 Det er i hovedsagen fastslået, at det indførte motorkøretøj anvendes af importørens søn, således at det nævnte køretøj ikke kan anses for værende beregnet til personlig brug for importøren.

21 Det skal dermed undersøges, om et motorkøretøj som det i hovedsagen omhandlede, der er indført af ejeren, men benyttes af dennes søn, kan anses for en »genstand, der er beregnet til brug i en husholdning« som omhandlet i forordningens artikel 1, stk. 2, litra c).

22 Forordningens artikel 1 indeholder ikke en definition af, hvad der skal forstås ved en »genstand, der er beregnet til brug i en husholdning«. I denne forbindelse følger det såvel af kravene om en ensartet anvendelse af EU-retten som af lighedsprincippet, at ordlyden af en EU-retlig bestemmelse, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med hensyn til fastlæggelsen af dens betydning og rækkevidde, normalt i hele Unionen skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning (jf. dom af 18.1.1984, sag 327/82, Ekro, Sml. s. 107, præmis 11, af 19.9.2000, sag C-287/98, Linster, Sml. I, s. 6917, præmis 43, og af 17.3.2005, sag C-170/03, Feron, Sml. I, s. 2299, præmis 26).

23 Det følger heraf, at begrebet »genstand, der er beregnet til brug i en husholdning« i forordningens artikel 1, stk. 2, litra c), skal undergives en selvstændig fortolkning.

24 Med henblik på denne fortolkning skal opmærksomheden henledes på de formål, som EU-lovgiver forfulgte ved vedtagelsen af forordningen. Disse består i at lette dels etableringen af et nyt opholdssted i medlemsstaterne, dels arbejdet for medlemsstaternes toldmyndigheder.

25 Det præciseres i anden betragtning til forordningen, at beskatning af importvarer »er unødvendig under visse klart afgrænsede forhold, hvor der på grund af de særlige omstændigheder, hvorunder varerne indføres, ikke er behov for at anvende de sædvanlige foranstaltninger til beskyttelse af økonomien«.

26 Det følger endvidere af en udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg om forslag til Rådets forordning (EØF) om en fællesskabsordning vedrørende fritagelse for import- og eksportafgifter (EFT 1980 C 72, s. 20), at man burde »få det til at fremgå meget klart, at der er tale om problemer, der vedrører enkeltpersoners eller familiers almindelige tilværelse, og som derfor ikke bør behandles restriktivt. Hertil kommer, at de varer, der afgiftsfritages, er varer, der indføres under sådanne omstændigheder, at de ikke kan udsætte tilsvarende EF-produkter for nogen reel konkurrence eller være årsag til, at medlemslandene mister indtægter i form af manglende betaling af skatter«.

27 Endelig har Domstolen fastslået, at der ved indførsel i ikke-erhvervsmæssigt øjemed ifølge de relevante bestemmelser i forordningen forstås indførsel, der udelukkende består af varer bestemt til den rejsendes personlige brug eller til brug for dennes familie (dom af 4.6.2002, sag C-99/00, Lyckeskog, Sml. I, s. 4839, præmis 25). Det følger endvidere af forordningens artikel 1, stk. 2, litra c), at det først og fremmest er afgørende, at de personlige ejendele ikke ved deres beskaffenhed eller mængde giver anledning til formodning om, at indførslen sker i erhvervsmæssigt øjemed (Feron-dommen, præmis 20).

28 Hertil kommer, at det vil være vanskeligere at opnå formålene med forordningen, hvis de personlige ejendele, der ikke indføres i erhvervsmæssigt øjemed, blev undergivet importbeskatning, således som generaladvokat Poiares Maduro bemærkede i punkt 74 i forslaget til afgørelse i den sag, der gav anledning til Feron-dommen.

29 Det følger heraf, at fritagelse for afgifter indrømmes for indførte varer, hvis anvendelse hænger nært sammen med de berørte og deres familiers privatliv og ikke er begrundet i erhvervsmæssige hensyn. Begrebet »genstand, der er beregnet til brug i en husholdning« skal fortolkes i lyset af disse overvejelser.

30 For så vidt som det følger af forordningens artikel 1, stk. 2, litra c), at et motorkøretøj til privat brug udgør en personlig ejendel, skal det fastlægges, om et sådant køretøj, når det anvendes af et familiemedlem til importøren, kan kvalificeres som en vare beregnet til brug i importørens husholdning.

31 I betragtning af de principper, der er anført i denne doms præmis 24-29, fremgår det ikke, at anvendelsen af en sådan vare af et familiemedlem til importøren kan anses for foretaget med erhvervsmæssige formål.

32 Det er imidlertid nødvendigt at præcisere, hvad begrebet »familiemedlem« til importøren omfatter.

33 Kommissionen har i denne henseende bemærket, at artikel 1, litra f), nr. i), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 307/1999 af 8. februar 1999 (EFT L 38, s. 1), definerer »familiemedlem« som »enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betegnes som hørende til husstanden i den lovgivning, efter hvilken ydelserne udregnes […]; dersom disse lovgivninger kun anser en person, der bor hos arbejdstageren, den selvstændige erhvervsdrivende eller en studerende, som hørende til familien eller husstanden, anses denne betingelse dog for opfyldt, når den sikrede i overvejende grad bidrager til den pågældendes forsørgelse [...]«.

34 Endvidere definerer artikel 2, stk. 2, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158, s. 77, og berigtigelse i EUT L 229, s. 35) bl.a. »familiemedlem« som »direkte efterkommere […] som ikke er fyldt 21 år, eller som forsørges af unionsborgeren«.

35 Når en person har indført en vare, kan et familiemedlem til denne person, der anvender denne vare, i lyset af disse bestemmelser og med henblik på definitionen af »vare beregnet til brug i husholdningen«, defineres som en person, der bor hos importøren eller som i overvejende grad forsørges af denne.

36 Det følger af disse forhold, at et motorkøretøj til privat brug – når det anvendes af et familiemedlem til importøren, dvs. af en person, der bor hos importøren eller i overvejende grad forsørges af denne – kan kvalificeres som en »vare beregnet til brug i husholdningen« som omhandlet i forordningens artikel 1, stk. 2, litra c). Det tilkommer den forelæggende ret at undersøge, om familiemedlemmet til den berørte importør i hovedsagen opfylder ovennævnte betingelser.

37 Hvad for det andet angår spørgsmålet, om anvendelsen af et motorkøretøj til privat brug som det i hovedsagen omhandlede kan give anledning til fortabelse af muligheden for at blive omfattet af fritagelsen for importafgifter i henhold til forordningens artikel 7, bemærkes, at denne artikel har til formål, gennem fortabelse af muligheden for at blive omfattet af fritagelse, at pålægge sanktioner for

transaktioner, der medfører, at den personlige ejendel ikke er blevet anvendt af ejeren, fordi ejendelen er enten overdraget, udlejet, udlånt eller pantsat inden for de første 12 måneder efter indførslen. Da den indførte vare ikke længere anvendes til importørens personlige brug eller til brug i husholdningen, kan den heller ikke længere være omfattet af den fritagelse for afgifter, der er forbundet med sådant brug.

38 Den i artikel 7, stk. 1, omhandlede situation adskiller sig fra situationen i hovedsagen, hvor den pågældende vare anvendes af et familiemedlem til importøren til brug i husholdningen under de betingelser, der er anført i denne doms præmis 36, for så vidt som den i hovedsagen omhandlede importør i den sidstnævnte situation ikke har givet afkald på anvendelsen af sin vare til brug i husholdningen, uanset hvordan tilrådighedsstillelsen af denne vare for et familiemedlem til denne importør skal kvalificeres juridisk. Når et motorkøretøj til privat brug, der er indført under afgiftsfritagelse, anvendes af et familiemedlem til importøren, dvs. en person, der bor hos importøren eller i overvejende grad forsørges af denne, fortabes muligheden at blive omfattet af fritagelsen således ikke som følge af denne anvendelse.

39 På baggrund af det anførte skal det forelagte spørgsmål besvares med, at forordningens artikel 2 og artikel 7, stk.1, skal fortolkes således, at et motorkøretøj til privat brug, som er indført i Unionens toldområde fra en tredjestat, kan indføres under fritagelse for importafgifter under forudsætning af, at importøren reelt har flyttet sit sædvanlige opholdssted til Unionens toldområde, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve. Den omstændighed, at motorkøretøjet anvendes gratis af et familiemedlem til denne importør, dvs. en person, der bor hos importøren eller i overvejende grad forsørges af denne, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve, anses for en anvendelse til brug i importørens husholdning, og denne anvendelse giver ikke anledning til, at muligheden for at blive omfattet af den nævnte fritagelse fortabes.

Sagens omkostninger

40 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 2 og artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 918/83 af 28. marts 1983 om en fællesskabsordning vedrørende fritagelse for import- og eksportafgifter skal fortolkes således, at et motorkøretøj til privat brug, som er indført i Den Europæiske Unions toldområde fra en tredjestat, kan indføres under fritagelse for importafgifter under forudsætning af, at importøren reelt har flyttet sit sædvanlige opholdssted til Den Europæiske Unions toldområde, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve. Den omstændighed, at motorkøretøjet anvendes gratis af et familiemedlem til denne importør, dvs. en person, der bor hos importøren eller i overvejende grad forsørges af denne, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve, anses for en anvendelse til brug i importørens husholdning, og denne anvendelse giver ikke anledning til, at muligheden for at blive omfattet af den nævnte fritagelse fortabes.

Underskrifter